

Sygn. akt VI U 396/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Parzybut-Dan

Protokolant: st. sekret. sad. Justyna Zalewska

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 roku w Płocku

sprawy D. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania D. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 8 kwietnia 2016 roku, znak:(...)

1. oddala odwołanie;

2. przyznaje adwokatowi T. S. ze Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) oraz 23 % podatku VAT od tej kwoty tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu.

UZASADNIENIE

D. J. wniósł odwołanie do Sądu Okręgowego w Płocku od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 8 kwietnia 2016 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu swojego odwołania podał, że nie zgadza się z decyzją organu rentowego, ponieważ jego niezdolność do pracy powstała wcześniej przed 2009 r. W 1996 r. chorował na nowotwór, natomiast w 1997 r. doznał urazu kręgosłupa w wyniku wypadku. Z tego powodu otrzymywał rentę od 1 marca 1996 r. do 2004 r. Następnie renta została mu zabrana, ale nadal stan zdrowia wnioskodawcy nie uległ poprawie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania.

W swojej argumentacji powołał się na przepisy art. 57 ust.1 pkt 3 i ust.2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Oddział ZUS po orzeczeniu lekarza orzecznika uznał wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy do 31 lipca 2017 r. Jednakże niezdolność do pracy nie powstała w okresach, o których mowa w art. 57 ust.1 pkt 3 ani w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Zatem brak jest podstaw do przyznania prawa do renty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący wystąpił w dniu 1 czerwca 2015 r. o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 16 lipca 2015 r. lekarz orzecznik uznał odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy do 31 lipca 2017 r., wskazując jako datę powstania niezdolności do pracy dzień 31 marca 2011 r.

Decyzją z dnia 19 sierpnia 2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. D. J. wniósł odwołanie od tej decyzji do Sądu Okręgowego w Płocku- sygn. akt VI U 1229/15. Sąd Okręgowy w Płocku polecił organowi rentowemu rozpatrzenie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika. Następnie postanowieniem z dnia 9 maja 2016 r. odrzucił odwołanie. (k. 16 akt rentowych)

Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 24 marca 2016 r. uznała wnioskodawcę za całkowicie niezdolnego do pracy do 31 lipca 2017 r. z datą powstania tej niezdolności na dzień 16.05.2009 r. (vide: dokumentacja orzecznicza ZUS). Odwołujący udokumentował 9 lat, 5 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zaś w ciągu dziesięciu lat przed dniem powstania niezdolności do pracy w wymiarze 5 lat, 10 miesięcy i 11 dni. Niezdolność do pracy powstała po upływie 18 miesięcy od ustania okresów ubezpieczenia.

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty, gdyż niezdolność do pracy nie powstała w okresach składkowych i nieskładkowych ani w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

U wnioskodawcy występuje naruszenie sprawności organizmu pod postacią tetraparezy głównie kończyn dolnych na tle mielopatii szyjnej (niedowład kończyn dolnych), u osoby po przebytej radioterapii z powodu raka migdałka w 1996 r. Ponadto jest po przebytych złamaniu trzonu kręgu C5 w 1997 r. Cierpi również na nadciśnienie tętnicze, przerost gruczołu krokowego. Powyższe schorzenia czynią wnioskodawcę całkowicie niezdolnym do pracy do 31 lipca 2017 r. z datą powstania 16 maja 2009 r. Niezdolność do pracy wnioskodawcy istniała przed tą datą, ale nie można ustalić precyzyjnie, kiedy miało to miejsce. (dowód: opinia biegłego neurologa – specjalisty medycyny pracy P. R.- k. 69-71, k. 32-38, k. 88-89).

Spór w sprawie skoncentrował się na ustaleniu, kiedy powstała u wnioskodawcy niezdolność do pracy spowodowana naruszeniem sprawności organizmu na tle neurologicznym, bowiem jest to zasadnicze schorzenie wnioskodawcy.

Odwołujący nie zgodził się opinią biegłego neurologa – specjalisty medycyny pracy P. R., że niezdolność do pracy powstała 16 maja 2009 r., bowiem objawy chorobowe występowały już wcześniej. Chodzi tu o związek z innymi schorzeniami jak leczeniem nowotworu migdałka w 1996 r. oraz przebyty w 1997 r. złamaniem kręgu C5 a zdiagnozowanymi zespołami porażennymi. Jak wynika z zeznań D. J. złożonych na rozprawie w dniu 14 marca 2017 r. obecnie ma niedowład kończyn dolnych i rąk. Przed datą 16 maja 2009 r. leczył się u neurologa dr G., bowiem miał słabe czucie w rękach i nogach, zatem były to już początki choroby. Nie przedstawił jednak żadnej dokumentacji medycznej z okresu leczenia.

Biegły lek. med. P. R. w opinii uzupełniającej z dnia 7.10.2016 r. wskazał, że stopień zaawansowania choroby u każdego pacjenta przebiega odmiennie. Biegły określił, że obecne schorzenia z dużym prawdopodobieństwem mają związek z przebytą chorobą nowotworową oraz radioterapią związaną z leczeniem nowotworu. Również z wysokim prawdopodobieństwem można przyjąć związek pomiędzy przebyty w 1997 r. złamaniem kręgu C 5 a zdiagnozowanymi zespołami porażennymi, natomiast stopień ich nasilenia mógł być różny w poszczególnych okresach czasu. Do lekarza neurologa ubezpieczony zgłosił się w dniu 8.08.1998 r. jedynie z ograniczeniem ruchomości kręgosłupa szyjnego, nie ma tam mowy o występowaniu objawów porażennych (k. 70-71). W kolejnej opinii uzupełniającej z dnia 11.11.2016 r. lek.med. P. R. na pytanie odwołującego wyjaśnił, że również niedowład kończyn u wnioskodawcy mógł wystąpić przed datą badania neurologicznego dnia 8 sierpnia 1998 r., ale nie ma na to żadnych dowodów, żadnej dokumentacji medycznej (k. 89).

Reasumując biegły neurolog nie był w stanie ocenić, czy niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała wcześniej niż przed datą 16 maja 2009 r. przede wszystkim z uwagi na brak dokumentacji lekarskiej z leczenia. Samo stwierdzenie, że niezdolność do pracy mogła powstać wcześniej nie wnosi niczego istotnego do sprawy, bowiem konieczne

byłoby tu precyzyjne określenie, kiedy to nastąpiło, dla obliczenia 18 miesięcy od ustania okresów składkowych lub nieskładkowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz.748.) nazywanej dalej ustawą emerytalną renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który: jest niezdolny do pracy (pkt 1), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (pkt 2) a niezdolność do pracy powstała w określonych w ustawie okresach, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (pkt 3). Definicję pojęcia niezdolności do pracy zawiera art. 12 ustawy. Według tego przepisu niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Ostateczna ocena, czy ubezpieczony jest niezdolny do pracy musi uwzględniać także inne elementy, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej).

W sprawie konieczne było posiłkowanie się przez Sąd opinią biegłego neurologa w zakresie w głównych schorzeń wnioskodawcy na okoliczność, kiedy powstała niezdolność do pracy wnioskodawcy czy to całkowita (jak obecnie) czy też częściowa. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ocenił na podstawie opinii biegłego neurologa, że niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała 16 maja 2009 r. Ta data graniczna wynika przede wszystkim z daty zarejestrowania w Poradni Neurologicznej.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadków E. J. oraz M. Ż. na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawcy, bowiem dowody te są nieprzydatne do stwierdzenia dowodzonych okoliczności. Kluczowa w zakresie oceny daty niezdolności do pracy jest opinia biegłego lekarza. W świetle wyroku Sądu Najwyższego z 2014-10-16, II UK 36/14, LEX nr 1548261, jeżeli opinia biegłych wywołuje u sądu uzasadnione wątpliwości z uwagi na występujące w niej błędy, sprzeczności lub inne wady, wówczas sąd ten ma obowiązek zastosowania art. 286 k.p.c., poprzez zażądanie ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie lub - w razie potrzeby - zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Opinie biegłego neurologa Sąd uznał za rzetelne i kompletne, wyjaśniające istotę naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy. Stan zdrowia odwołującego powoduje całkowitą niezdolności do pracy, ale niezdolność nie powstała w terminach, o których mowa w art.57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2015-06-24, I UK 357/14 przepis art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ustanawia jeden z warunków nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wymagając, aby powstała ona w okresach w przepisie tym wskazanych. Pogorszenie istniejącej przed podjęciem zatrudnienia niezdolności do pracy w ramach danego jej stopnia uzasadnia prawo do renty, gdy po pierwsze - powstało w okresach wskazanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy oraz po drugie - spowodowało autonomicznie utratę zdolności do wykonywania pracy w dotychczasowym zakresie. O istotnym pogorszeniu stanu zdrowia uzasadniającym prawo do świadczenia rentowego można zatem mówić także wówczas, gdy następstwa postępującego schorzenia istniejącego przed podjęciem zatrudnienia i powodującego całkowitą niezdolność do pracy, powstałe w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach, samodzielnie spowodowały utratę zdolności do wykonywania pracy odpowiadającej dotychczasowym możliwościom zdrowotnym ubezpieczonego. Ponieważ nie można ustalić precyzyjnej daty powstania niezdolności do pracy, gdyż datą pewną jest data 16 maja 2009 r., wnioskodawca nie spełnia warunku istnienia niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Dostępna dokumentacja medyczna nie wyjaśnia też kwestii, czy i w jakim okresie

wnioskodawca był przed datą graniczną częściowo lub całkowicie niezdolny do pracy. Jest to istotne dla obliczenia terminu wynikającego z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zatem decyzja organu rentowego jest prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art.477¹⁴ §1 k.p.c. Sąd odwołanie oddalił.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz pełnomocnika z urzędu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz §15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej przez adwokata ustanowionego urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801).

SSO Hanna Parzybut-Dan